

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Paupertas religiosa

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

apri laboribus. Id verò negat Syl^l in 2. 2. quast. 3. art. 9. quast. 3. Vide Tannerum som. 3. disp. 2. quast. 5. dub. 3. & Sotum in Apologia in causa pauper p. 5. t. 8. resolutione 30.

Pauperem 9. Pauper lucratur Tubilzum, etiam si qui nihil dederit unum obolum. Ita Boslius de iubil. repotest. sect. 4. cas. 11. num. 4. 5. 6. qui addit sufficere quod curet eleemosynam pro se dari ab alio. Et si nullam dare potest, probabile est posse illum lucrari absque commutatione eleemosynæ in aliud opus pium, quia hoc videtur esse mens Summi Pontificis. Ita Faustus de iubil. lib. 4. q. 53. Licet probabilis etiam sit contraria sententia Sanctarelli de iubil. c. 7. dub. 1. parte 5. tractat. 1. resolutione 15.

Pauper si 10. Simulata paupertate eleemosynam recipiens, secundum Fabrum in 4. disp. 15. quast. 1. disp. 50. c. 4. num. 110. tenetur ad restitutionem: quia qui decipitur circa conditionem propter quam donat, non donat omnino liberaliter; qui verò dat eleemosynam pauperi, dat propter paupertatem, tamquam propter rationem motiuam huius eleemosynæ in particulari datæ huic, quamvis ratio motiuæ generalis dandi eleemosynam pauperi sit amor Dei. Idque procedere, siue eleemosyna magna sit, siue parua, dummodo non sit contemtilis: quia quod est alienum, siue magnum, siue paruum, restitui debet. Sed quoad ostiant mendicantes, qui paruas, & quotidianas eleemosynas recipiunt, contra-

Non quidē riu teneo cum Granado in 2. 2. contr. 3. 17. secundum 11. disp. 7. n. 4. quia in his non habetur ratio paupertatis, sed absolute. Secus verò ipse dator in eleemosynis magnis, qua acquireret v. g. fūgensse Episcopum ab hæreticis expulsū, vel captiuū: nam hæ eleemosynæ fiunt sub conditione, saltē tacite, quod sit pauper pars. 5. r. 8. ref. 21. Restitui autem debet secundum Granadum ibid. disp. 6. n. 3. donanti, qui censetur velle dare huic, qui si non est pauper, dependenter ab eius voluntate distribuideret. Secundum Villalobos diff. 19. n. 4. restitui debet pauperibus, quia dans censetur à se abdicasse dominium, & dedisse pauperi vt pauperi, Vasquez verò opusc. de rest.

Et quidē riu teneo cum Granado in 2. 2. contr. 3. 17. secundum 11. disp. 7. n. 4. quia in his non habetur ratio paupertatis, sed absolute. Secus verò ipse dator in eleemosynis magnis, qua acquireret v. g. fūgensse Episcopum ab hæreticis expulsū, vel captiuū: nam hæ eleemosynæ fiunt sub conditione, saltē tacite, quod sit pauper pars. 5. r. 8. ref. 21. Restitui autem debet secundum Granadum ibid. disp. 6. n. 3. donanti, qui censetur velle dare huic, qui si non est pauper, dependenter ab eius voluntate distribuideret. Secundum Villalobos diff. 19. n. 4. restitui debet pauperibus, quia dans censetur à se abdicasse dominium, & dedisse pauperi vt pauperi, Vasquez verò opusc. de rest.

Secundum alios pauperibus. quod sit pauper pars. 5. r. 8. ref. 21. Restitui autem debet secundum Granadum ibid. disp. 6. n. 3. donanti, qui censetur velle dare huic, qui si non est pauper, dependenter ab eius voluntate distribuideret. Secundum Villalobos diff. 19. n. 4. restitui debet pauperibus, quia dans censetur à se abdicasse dominium, & dedisse pauperi vt pauperi, Vasquez verò opusc. de rest.

cap. 3. dub. vlt. num. 24. vtramque opinionem putat probabile, & tutè sequi posse. p. 5. tract. 8. ref. 22. Nota verò, quod pauper mendicans causa otiositatis, vel cupiditatis, non peccat mortaliter, si maneat intra limites paupertatis. Ita Barbosa aphor. lit. P. v. Pauper pars. 5. tract. 8. ref. 21. 5. Nota etiam.

PAUPERTAS RELIGIOSA.

† P Rodiit olim Bulla Clementis VIII. de largitione & munerum vtriusque sexus Regularibus interdicta, in qua Religiosis prohibetur largitio, cum secularibus, tum inter seipos, nisi paruorum quorundam de esculentis, poculentis, eaque benemeritis tantum, ob deuotionem, vel alias causas à capitulo generali probandas, cum licentia Superioris in scriptis, deque consensu maioris partis conventus. Prohibentur item dispendiosa benefactorū receptioes, & lauta comestationes, etiā Ordinario loci, aut Protectori exhibenda. In cetero autē Pontificis in ea edenda fuit, cū Monasteriorum facultatibus prospicere, ne disparentur: tum à Religiosis ambitionis radicem euellere, ne per munerum largitiones viam sibi ad dignitates & officia apeririēt. Ita Sousa in hanc Bull. fund. 5. num. 34. contra Filiuicium, qui 2. tract. 34. cap. 1. quast. 6. cum aliis duas alias causas finales addit nimirum vt religiosa disciplina integre cōseruetur, & labefactata restituarur, & vt votū paupertatis integrum seruetur. pars. 1. tra. 6. ref. 12. Haec autem Bulla hic Panormi recepta fuit apud Moniales, vt restatus est D. Vicarius Delaziba, generaliter verò recepta non fuit, vt docet Megala conf. 32. num. 17. pars. 1. tract. 6. ref. 1. Verum vobissimè Urbanus VIII. illam inuouauit irritans, damnansque quotannis mense Ianuario publicè legi vna cum declarationibus ab ipso editis, nimirum quod munerata à prædictis largiri possint causa gratitudinis conciliationis, aut conseruationis beneuolentiæ erga conventū.

Circa paupertatē Religiosam, præsertim circa donationes, multa statuuntur in Bulla Clem. VIII.

Quam nouissimè declarauit, & confirmauit Urban. VIII.

ut Religio em, & quavis de causa respiciente de sui natura actum virtutis: modestè tamen & discretè, & cum licentia Superioris, & consensu maioris partis Conuentus, vbi talis consensus ex constitucione, aut consuetudine postulatur, (quo sensu intelligendam esse Bullam prædictam, vbi ad esculentorum largitionem talem consensum requirit,) & quando concurret ambitionis suspicio; qua cessante, nec requiritur licentiam Superioris scriptam, sed sufficere vrbale. Comestiones autem & conuiuia in recipiendis benefactoribus, Protectore, & ordinaro laurè, eatenus prohiberi, quatenus decentia status Regularis aduersentur, &c.

Veritè non 2. Cæterum, Bulla prædicta non cõdidit nouum ius, sed restituit, & reformauit antiquum & introduxit nolum nouam formam in approbandis causis talium largitionum. * quas iam declarauit SS. Urbanus *, vt scilicet determinarentur in capitulo generali. Circa verò quantitatem nihil præcepit. Vnde de illa potest conuentus, eiusque Superior cognoscere. Ita Valerius V. *Munera*, n. 49. *Ibid.*, ref. 3. Et aliqui dicunt, concedere posse vsque ad summam decem aureorù. Sed cum nulla in hoc limitatio reperitur iure, melius dicimus cum Sanchez *in suis tom. 2. lib. 7. c. 19. n. 42.* determinari debere plus minus, spectatis personis, causa, spes, & similibus circumstantiis, *ibid.*, ref. 4. Et circa fructus annuos ad Religiosum vltim concessos, si quos sibi parcè viuendo reseruauit, probabile est, concedere posse absque vlla restrictione; quia hæc donatio non præiudicat Monasterio, sed ventri, genio, & decenti vsui ipsius Religiosi; quia si sciat ea, quæ sibi detrahit parentibus, & amicis largiri posse, accipiet etiam occasionem parcè viuendi. Ita Valerius V. *Munera*, num. 93. *Ibid.*, resolut. 19. Et quam licentiam dare potest Prælarus suis subditis circa hoc, dare etiam potest Monialibus Abbatissa, si non est constitutio, vel præceptum superioris in contrarium. Ita Sanchez *vbi sup.*, n. 44. *Ibid.*, ref. 22. Et in specie concedere potest licentiam præ-

bendi aliquid supra stipendium Confessario cū patientia, charitate, & assiduitate assistendi, ac ministris cū diligentia famulantibus. Ita Faustus *lib. 8. c. 27. n. 7.* aliquid in *Ibid.*, ref. 17. Item ad dandam eleemosynam; item pro sumptibus festi, musicæ, & conuersione. *Ibid.*, resolut. 12. Item loci Ordinatio causa benedictionis, habitus susceptionis, aut professionis secundum Valerium n. 81. *Ibid.*, ref. 24. Et generaliter in remuneratione ex dictamine gratitudinis, * vt declarauit SS. D. Urbanus 7, & docuit Valerius n. 97. *Ibid.*, ref. 15. Qui bene adit, in remunerationem pro beneficio accepto dari posse aliquid plus; quia sic postulat lex gratitudinis, secundum D. Thomam 2. 2. *quæst.* 106. *art.* 6. Puto autem eum Nauarro *dorad. quæst.* 1. n. 91. dari posse super sesquicentium, vt est 4. respectu 3. *Ibid.*, ref. 6. Et tandem dari etiam aliquid potest, à quo speratur beneficium. Et ratio horum omnium est, quia huiusmodi donationes non sunt propriè donationes, sed nomine tenus; nec in illis præiudicatur Monasterio. *Ibid.*, ref. 5. Vbi verò Bulla permittit dari leuora esculentis, & poculentis, aut ad deuotionem pertinentibus, extendi etiam debet ad alia similia; quia in exceptionibus comprehenduntur tacite casus similes. Ita Lessius *lib. 2. c. 8. dub. 8. numero 104.* *Ibidem*, resolut. 7.

3. Cæterum hæc Bulla prohibet solum largitiones de rebus iam Monasterio acquisitis, non autem de acquisibilibus, quia hæc nos dicuntur adhuc bona Monasterij. Vnde Religiosus, aut Monialis cum licentia Prælati efficere potest pro consanguineo, vel amico picturam, corporalia, vel alia opera magni valoris gratis, & de Superioris licentia facere etiam possit sumptibus Monasterij, si sint modici. Ita Valerius V. *Munera*, 75. Ratio autem est; quia in hoc casu Monasterium non habuit vnquam ius in opus illud quod nondum erat, nec in pretium, quod remissum est priusquam deberetur *part. 1. tr. 6. res. 6. & part. 7. tra. 11. res. 17.* Item ob eandem rationem potest cum licentia celebrare aliquot Missas gratis ad intentionem amici, etiam acci-

Porro Bulla non prohibet dare gratitudinem.

Nec dispen- dit de bonis nondum acquisitis Monasterio. Ex quo multa corollaria inferuntur.

accipientis stipendium, non tamen dare eleemosynam acceptam pro Missis concessis sibi à Superiore infra annum. Et quamvis Valerius num. 75. hanc sententiam probabilior appellans, videatur oppositam existimare probabilem: ego tamen dubito: quia est dispar ratio. *lib. ref. 19.* Item potest non accepta aliquod donum, rogans, ut illud d. turamico, vel consanguineo, nam neque in hoc casu dar aliquid sibi, aut Monasterio præacquistum, neque obstat. *l. ff. de calum. nam vitur verbo iusserit, loquens de re acquisita: in nostro enim casu Religiosus non iubet, sed rogat eum, qui potest non dare si velit. Ita Fagundes pr. 2. lib. 8. c. 6 n. 18. ibid. ref. 8. Idem docet Sousa in hanc Bullam §. 2. num. 73. si Monialis v. g. dispeniet absque licentia pecuniam à parentibus, aut consanguineis sibi traditam ut prohibito dispeniet, apud ipsos dominium reservantibus. Sed hæc opinio, si loquatur de vsu absoluto pecuniæ est nimis laxa, & contra perfectionem paupertatis religiosæ. Secus, si loquatur quod eleemosynas, &c. *ibid. ref. 10.* Nam tunc ex vna parte consumit in vsu licitos, & ex alia, cum non acquirat dominium, sed illud maneat penes consanguineum, non est cur Superioris licentia requiratur. Ita Sanchez in sum. tom. 2. dis. 84. dub. 3. *ibid. ref. 29. & part. 2. tract. 2. ref. 65. §. Nota etiam* Et denique in hac Bulla non comprehenduntur partus intellectus ut Conciones, Lectiones, &c. & sic declaravit ipsemet Clemens, quare Religiosus potest eos pro libito dare: & si in aliam Religionem transeat, secum deferre, ut testatur Valerius, num. 106. à pio quodam Religioso obseruatum. *part. 1. tractatu. 6. resolutione 25.* Circa alia verò datur paruitas materiæ: Et sic si Religiosus sine licentia munus duorum aureorum de Monasterij bonis præberet, peccaret quidē peccato furti; sed pœnas Bullæ non incurretet, ut docuit Filiucius tom. 2. tract. 34. c. 3. *quest. 9. num. 05.* & declaravit viua vocis oraculo ipse Clemens: fortasse quia summa duorum aureorum in iure parua censetur. *ibid. ref. 5.* Quod etiam procedit, si*

Religiosus dādo munera, nec bona Monasterij dissiparet, nec ambitionis intuitū haberet: nam tunc cessaret finis Bullæ; & cessante sine legis, etiā in particulari, cessat lex, saltem in conscientia. Ita Granado in p. 2. *contr. 7. tract. 3. part. 2. dis. 15. sect. 3. num. 18. contra Faustum lib. 8. quest. 20. ibid. resol. 18. & 33.*

4 Licentia scripta, quam requirit hæc Bulla, non est necessaria in singulis donationibus, secundum Valerium num. 86. quia id non exprimit sed sufficit vna generalis. *part. 1. tract. 6. ref. 21.* Imò, si non timeretur ambitio, possunt inter se Religiosi parua munera præbere, cum licentia verbali, quia Bulla requirit licentiā scriptam, quando timeretur ambitio, ut docet Valerius num. 83. *ibid. ref. 20.* & declaravit doctissimus Urbanus VIII. Et si munera non sint notabilia, sufficit etiam tacita *ibid.* Culrelli autem, sudarium & similia, valoris decem, aut duodecim realium Ledesma in add. tom. 2. c. 4. dub. 6. non sunt notabilia, etiam quoad Religiosos alterius Conuentus eiusdem Religionis *ibidem resol. 39.* Quod contra Lessium lib. 2. cap. 41. dub. 9. numero. 79. procedit, si Religiosus velit mutuo, vel commodo *ibid. ref. 37.* Et dare res sibi ad vsum concessas Religioso eiusdem Monasterij, quando est securus de conseruatione, & restitutione: quia in hoc non præiudicatus dominio Monasterij. Et sic Llamas *part. 3. c. 9. §. 12.* permittit sine licentia expressa commodo dari libros cuiuscumque valoris, runicam, caligas, calceos, & etiam cucullam *part. 2. tract. 11. ref. 20.* Et Ledesma dub. 2. permittit dare mutuo pecuniam, quia in mutuo remanet penes Monasterium dominium ad æquiualens. Et probabiliter id extendit ad mutuum cum secularibus, si sint personæ secularis *part. 1. tract. 6. ref. 37.* Et dub. 2. ad communicationem item cum secularibus: quia in mutuo & commutatione ius non perditur, sed commutatur *ibid. resol. 38. & part. 7. tractatu. 11. ref. 21.* Neque verò ad operandum de licentia tacita Superioris, opus est certitudine de tali licentia, sed sufficit habere probabilitatem, ut docet Sanchez in sum.

Nec item disponit circa paruitatem intellectus.

Et in reliquis admittit paruitatem materiæ.

Licentiā non scriptam requirit, ubi adest ambitionis suspicio. Nam si non adest, sufficit vocalis. Et quædamque etiam tacita. Ut in minimis.

In mutuo

Communicationis.

Et quando sum. tom. 2. lib. 7. c. 19. num. 13. Quæ in pra-
 cunq; proxi haberi potest spectata benignitate
 babiliter Superioris, eiusque erga Religiosum be-
 præsumi po- neuolentia, incommodo Monasterij,
 rest. Specta- qualitate Religioſa, & c. Ita Faustus lib. 3.
 ra Superiorio- quæst. 162. ibid. ref. 31. à 5. Sed circa. In par-
 tis benigni- ticulari autem præter supradicta, pro-
 tate, bene- babile est, præsumi licentiã in largienda
 nolentia. socio ratione, seu pitantia carni-
 & c. rum, & aliorum, quæ limitate concedi-
 Et proba- tur, si non adfit præceptum in contrari-
 biliter etiã um, nam licet in hoc Religiosus gerat
 in danda actum dominij: hoc tamen dominium,
 pitantia car- sicut & vsu residet penes ipsum; quia
 nium, ouo- in his, quæ vnico actu consumuntur, vs-
 rum, & c. sus à dominio non separatur, vt ait Ioan-
 XXII in Extrauag. ad conditorem. Accedit
 quoque paruitas materiæ, & modicum
 vel nullum Monasterio consequens de-
 trimentum. Ob quæ hanc sententiã
 docet Cenedo de paup. relig. dub. 17. nu-
 mero 9. & dub. 32. numero 15. Quam-
 quam contraria sententiã Saloni in 2.
 2. tomo 1. quæst. 61. tractat. de mo. quæst. 1.
 artic. 2. concl. 1. sic probabilior. ibid. re-
 solut. 28. Immo Peregrinus de Relig. tomo
 2. cap. quæst. 2. §. 6. docet, Religiosos da-
 re posse absquæ licentiã expressa come-
 stibilia cuiuscunque valoris, etiam ex-
 traneis; dummodo illa acceperint cū
 licentiã: quia in hoc casu licentiã præ-
 sumitur. Quodan sit probabile alij
 videant. ibid. resolutione 39. in fine. Por-
 ro licentiã tacita sufficit etiam tunc, cū
 postulari potest expressa. & ob vere-
 cundiam, vel aliam difficultatem non
 postulatur. Et licet Superiori displiceat
 modus dandi occultè sine licentiã ex-
 pressa, & propterea quoad modum dau-
 di inuiritur sit, non proinde Religiosus
 hoc modo donans peccat mortaliter,
 dummodo Superior secundum substan-
 tiam non sic inuiritur. Ita Tannerus in 2.
 2. disp. 6. quæst. 3. dub. 4. n. 105. Ibid. ref. 31. li-
 cet differat Crouers in reg. 5. Franc. c.
 7. lect. 4. par. 6. tr. 6. resol. 38. Quando verò
 requiritur licentiã expressa, & Religiosi
 dans, & accipiens sunt eiusdem Con-
 uentus, sufficit licentiã in alterutro; quia
 dans, & accipiens sunt correlatiui. Se-
 cus, si secus. Ita Ioann Franc. Suarez V.

de voto paup. contra Suarez. c. 19. n. 71. part.
 3. tract. 3. ref. 65. §. Nota quæritur.

5 Prohibet etiam Bulla, recipere sa-
 culares in Monasteria, nisi occasione
 tranſitus, aut deuotionis. Et tu excipe
 etiam occasionem recreationis, cum
 Souſa §. 7. numero 91 quia canon inten-
 dit vitare hospitalitatem, sed magnos
 sumptus in illa de rebus Monasterij par-
 1. tract. 6. resolutione 14. Et hæc quoad
 Bullam. Sed præterea.

6 Quæres primò. An Religiosus ege-
 at Superioris licentiã, non solum ad
 donandum, sed etiam ad acquirendum?
 Respondeo affirmatiuè. Et quidẽ Cruz
 lib. 1. cap. 3. dub. 3. concl. 1. & 3. putat esibi-
 lia à Religioso accipi posse cum sola li-
 centiã tacita, Nummos verò non ita,
 etiamsi adfit intentio petendi licentiã
 cum voler expendere, contrarium tamẽ
 esse probabile. Ego verò existimo, in
 esibilibus magni valoris non ita facile
 præsumi licentiã, ac proinde cautè
 procedendum esse. Quoad nummos
 vero, si illos Religiosus reciperet, no-
 num interim Superiorem expectans, vel
 ad illum scribeas pro licentiã, solum ve-
 nialiter peccaturum. Consultius tamen
 esse, quodd interim deserat illorum do-
 minium apud dantem part. 1. tract. 6. ref.
 41. & 42. In quo casu secundum Sanchez
 vbi sup. num. 51 potest ab illo petere; vt
 nummos vel apud amicum deponat, vel
 etiam sibi det, vsuro postea in necessi-
 tatibus cum licentiã. Ibid. resolutione
 43. sed etiam in depositum accipere
 non potest sine licentiã. Potest tamen
 accipere in domum cum intentione pe-
 tendi licentiã, & restituendi si negatur.
 par. 10 tract. 1. §. resol. 40. Sufficit etiam in
 accipiendo licentiã quoad substantiam,
 etiam si modus Superiori displiceat, de
 donatione diximus numero 4. Et Mo-
 nialis, quæ Abbatissæ visitanti cubicu-
 la res aliquas occultaret ob verecundi-
 am, non peccaret mortaliter. Ita Tan-
 nerus in 2. 2. disput. 6. quæst. 3. dub. 4. num.
 105. Ibidem ref. 31. §. Hinc. Quod etiam
 procedere puro cum Religioso; qui ac-
 cepta à pœnitentibus pecunia, in-
 ſero Superiore, libros emit: quos tamen
 licentiã aci-
 palam

Sacris res
 recipi pos-
 sūt à Reli-
 giosis etiam
 modesta
 recreatio-
 nis causa.

Religiosi
 egēt licen-
 tiã etiã in
 acquirendo.
 Et sine no-
 tabilia ex-
 pressa.

Etiã in
 his casibus
 postulari
 possit ex-
 pressa.

Qua suffi-
 cit in alter-
 utro, si sine
 ambiguitate
 Religiosi eius-
 dem
 domus.

Potest nibi
 lominus Re-
 ligiosus cū
 licentiã aci-

ea accepit pecunias ab amicis tenere libros, & habere illos expositos. Et cum licentia possit dare pecuniam, & annuos redditus.

7 Quæres secundò, An liceat Religiosis in particulari habere post Tridentinum annuos redditus? Respondeo multos negare; quia illud Sess. 25. cap. 2. id illis vetuit verbis præceptis, quæ non solum declarant ius antiquum, sed conduunt nouum, & sic declarasse Sacram Congregationem Interpretum.

In usus pios cū licentia conuertendos.

Sed Sanchez in sum. tomo 2. lib. 7. capite 2. numero 11. probabiliter & curè docet, licere, ut illos infumant in usus licitos delicta Superioris reuocabili, quia hæc eadem Bulla Clement. VIII. distinguit inter bona communis, & particularium Religiosorum. Concilium verò declarare ius antiquum, in quo id Religiosis prohibetur in ordine ad usus superfluos, & prophanos. Declarationem verò non esse authenticam. Vel etiam non obstat; quia multi eas non decimas, sed doctrinales appellant, ut alibi diximus parte 1. tract. 6. resolut. 3. 1. Ex quibus patet primò, non esse damnandam illarum Religionum consuetudinem, quæ certos redditus pro victu, & vestitu Religiosis assignant, ut si quid desit, ipsi sibi procurant, si verò superfit, de Superiorum licentia honestis vsibus applicent. Et excusandos esse aliquos Religiosos, si eorum, quia sunt Prælati, aut Magistri Ordinis, aut regula relaxata est, & à veteri consuetudine sic interpretata, aut ipsi Religioni multa bona suis laboribus, & industria comparauerunt, amplissimos redditus habeant, participandos fortasse à pauperioribus. Ibid. §. Ex his. Immo placet sententia Bannez in 2. 2. quæst. 62. art. 5. docentis, quod tales Religiosi habentes licentiam expendendi dictos redditus ad suum arbitrium, si expendant in usus turpes, non peccent mortaliter, nec accipientes teneantur ad restitutionem par. 3. tr. 2. ref. 65. §. Notat tertio, & ref. 98. & par. 7. tr. 9. ref. Summa Diana.

Ut in malis Religiosis seruetur.

Etiam amplissimos.

15. & tr. 11. ref. 22. Patet secundò, legatum particulari Religioso relictum, etiam cum conditione, ut nihil acquiratur Monasterio, licitum esse intelligendum tamen, ut ab illo in usus honestos, & de licentia Superioris conuertatur, & si in hoc casu Superior non permittat acceptari, eo ipso quod negat, legatum resolu-
Vnde Religiosus ex improviso mortuus & repertus in cella cum marsupio denariorum, non debet priuari ecclesiastica sepultura.

ui. Vnde, si legatur sub conditione, ut illud Religiosus habeat independentè à voluntate Prælati, inualidum esse. Ita Molfesius tom. 1. tr. 7. cap. 20. n. 50. par. 3. tr. 2. ref. 34. Patet tertio, Religiosum inuentum mortuum in cella cum marsupio denariorum, non esse iudicandum proprietarium, & priuandū Ecclesiastica sepultura; iuxta l. cap. super quodam, de statu Mon. Et sic docet Rodriguez in com. ref. 128. num. 10. quia iure non priuant officio altaris Monachum inuentum cum pecunia, nisi admonitus non respiciat.

Et præterea is possit se purgare, dicendo, verò quod habuit licentiam Prælati localis, quam is negare non potest, cum possit oblitus esse, aut Superioris maioris secretò, cuius oppositum difficile constat. Vel quod sit pecunia amici deposita apud ipsum, vel data ad distribuendum in elemosynam, quod secundum Suarez de Religio. to. 3. l. 8. cap. 12. n. 45. non est illicitum. par. 1. tr. 4. ref. 23.

8 Quæres tertio, An si quis de Religioso pecuniam ad ipsius usum liberè prout voluerit dispensandam, reseruans sibi dominium talis pecuniae, an Religiosus illa utendo frangat votum paupertatis? Negat Caramuel in Regulam p. 4. alter. D. Benedicti disp. 60. resolut. 7. numero 883. dominio illius. quia secundum ipsum usus, & dominium realiter distinguuntur, potest hoc retineri, & ille alicui. Ergo Religiosus utens tali pecunia, non peccat. Sed eius sententia mihi non placet, nam ut optimè obseruat Lugo de iust. & iure tom. 1. disp. 2. sect. 3. n. 50. Votum paupertatis religiosæ non solum obligat ex intentione vouentium ad carentiam dominij, vel iuris alicuius ciuilibis, sed etiam ad non habendum usum facti harum rerum temporalium, nisi ex voluntate Prælati. Alioquin nunquam Religiosus peccat.

Religiosus non potest retinere pecuniam existente alicui. Religiosus utens tali pecunia, non peccat. Sed eius sententia mihi non placet, nam ut optimè obseruat Lugo de iust. & iure tom. 1. disp. 2. sect. 3. n. 50. Votum paupertatis religiosæ non solum obligat ex intentione vouentium ad carentiam dominij, vel iuris alicuius ciuilibis, sed etiam ad non habendum usum facti harum rerum temporalium, nisi ex voluntate Prælati. Alioquin nunquam Religiosus peccat.

lus peccaret contra votum paupertatis accipiendo aliquid ab externis, quia nūquam potest acquirere aliquid ius, sed solum facti, cuius solus est capax; ergo ipse vsus facti potest esse materia sufficiens contra votum. Ratio verò à priori est, quia votum obligat semper iuxta intentionem vouentis, illi autem, qui in Religione emittunt hoc votum, non solum intendunt à se abdicare omne ius, sed etiam imitari statum pauperum, ita ut careant iis rebus, quibus indigent ad vitam humanam, nec iis utantur, nisi ex arbitrio Prælati *par. 7. tr. 11. res. 18.*

Religiosi eiectione. Ex tra Religione de sancti bona pertinent ad Cameram Apostolicam ex motu propr. Greg XIII.

Secus si in alia Religione moriantur.

Religiosi eiectione expensæ bonas in usus illis.

Peccatis, & accipientes non tenentur ad restitutionem.

9 **Quæres** quartò. An iuste eiectionis à Religione, si aliquid acquirat, Monasterio acquirat, Affirmat Lopez de Texeda in *constr. Theol. moral. tom. 1. l. 2. tr. 1. contr. 10. d. 1. num. 12.* Cuius quidem sententia (licet contraria sit probabilior) stando in iure communi, mihi placet, sed hodie sustineri non potest, ut obseruat Lugo de *iust. tom. 1. disp. 3. sect. 11. num. 240.* & alij, quia per motum proprium Gregorij XIII. bona religiosi eiectionis post ipsius mortem pertinent ad Cameram Apostolicam. Notat tamen, & optimè idem Lugo supradictum motum Greg XIII. non obstare, si ille Religiosus eiectionis recipiatur in alia Religione, quia solum procedit, quando Religiosus obiit extra Religionem, qui autem ad aliam transit non moritur extra Religionem. *par. 7. tract. 12. res. 4.*

10 **Quæres** quintò. An Religiosi eiectionis, si expendant bona in usus illicitos, teneantur accipientes ea restituere? Affirmatiuè: respondet Lopez de Texeda citatus num. 17. Et id quidem satis probabiliter. Sed negatiuam sententiam esse etiam probabilem existimo cū Sanctarello *tract. de Apostasia c. 6. d. 2. num. 11.* & alijs. Non enim est par ratio inter Religiosum inter claustra viuentem & inter Religiosum eiectionis; cum enim religiosi eiectionis habeant commoditatem, & administrationem bonorum independenter à Prælato Religionis, possunt de illis disponere, ac si essent seculares, ac veri domini, & quamuis peccent expendendo bona in casus illicito,

& accipientes excusantur à restitutione, præsertim cum tales eiectionis non sint perfecte vinculo voti paupertatis obstricti, sed solum secundum quid, ut docent Angles in *Florib. par. 2. ubi de voto qu. unio. ar. 2. diff. 3. par. 7. tr. 17. res. 5.*

11 **Quæres** tandem. An Religiosus factus Episcopus, vel Cardinalis fiat dominus Ecclesiasticorum reddituum? Respondeo. Vide *V. Cardinalis, n. 54. & V. Episcopus Religiosus, num. 2.*

PECCATVM.

1 **P**eccatum definitur ab Augustino, dictum, factum, vel concupitum contra legem æternam. Quæ definitio proprie competit peccato mortali: nam veniale non est contra legem, sed præter, non enim est contra finem legis, id est charitatem. Atque hæc est differentia propria inter mortale & veniale, quòd mortale ex genere suo laedit charitatem Dei, vel proximi; veniale non item. In specie verò, quod est contra præcepta Dei Ecclesiæ, aut maiorum; contra votum, aut conscientiam dictantem esse mortale; item contra virtutes theologicas, & aliquas morales, ut Religionem, iustitiam, temperantiã in rebus venereis, & c. mortale est. Verbum autem ortiosum, risus immoderatus, mendacium de re indifferenti, & c. veniale. Peccatum contra innocentiam maius esse peccato contrapenitentiam tenet Scotus. Contrarium sentire videtur D. Thomas, *par. 1. e. tr. 13. res. 40. in fine.* Quando transgressio legis sit peccatum mortale, vel veniale, dictum est *V. Lex, quomodo obliget.*

Peccatum quid? Quotuplex? Ex quodam mortale, aut veniale ex genere?

2 Porro, quod ex suo genere mortale est, fieri potest per accidens veniale, & quandoque etiam nulla culpa. Et primo quidem ex defectu deliberationis. Ex quo capite excusantur plerumque mulierculæ maledicentes filiis, vel ancillis, & rustici ac muliones sibi vel iumentis malum imprecantes, ut ait Azorius *tom. 3. lib. 13. c. 10. p. 3. tr. 6. res. 13.*

Mortale ex genere sit veniale, sed nulla culpa. De factu deliberationis.

Ad